

วิธีดำเนินการวิจัย

ในบทนี้จะได้เสนอวิธีดำเนินการวิจัย โดยกล่าวถึง วัตถุประสงค์ของการวิจัย ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ลักษณะของแบบสอบถาม การเก็บรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งจะได้เสนอตามลำดับดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อสภาพที่เป็นจริงและความคาดหวังของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการฝึกสอน
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อสภาพที่เป็นจริงและความคาดหวังของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการฝึกสอน

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนสอนระดับประถมศึกษาที่วิทยาลัยครูภาคเหนือ ส่งนักศึกษาไปทำการฝึกสอนในปีการศึกษา 2523 ทั้งหมด ซึ่งจำนวนได้ดังนี้

1. วิทยาลัยครูกำแพงเพชร	จำนวน	15 คน
2. วิทยาลัยครูเชียงราย	จำนวน	15 คน
3. วิทยาลัยครูเชียงใหม่	จำนวน	21 คน
4. วิทยาลัยครูนครสวรรค์	จำนวน	35 คน
5. วิทยาลัยครูพิบูลสงคราม	จำนวน	41 คน
6. วิทยาลัยครูเพชรบูรณ์	จำนวน	16 คน
7. วิทยาลัยครูลำปาง	จำนวน	20 คน
8. วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์	จำนวน	22 คน
รวมประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ทั้งสิ้น	จำนวน	185 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกสอนของผู้บริหารโรงเรียนฝึกสอนระดับประถมศึกษาในภาคเหนือ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งของไทยและของต่างประเทศ
 2. สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้มีประสบการณ์ในด้านการฝึกสอน
 3. เขียนแบบสอบถามตามแนวความคิดที่ได้จากการศึกษาและสัมภาษณ์
 4. นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ ผู้มีประสบการณ์และอาจารย์ที่ปรึกษาตรวจแก้และรับข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม
 5. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (try out) กับผู้บริหารโรงเรียนฝึกสอนระดับประถมศึกษา ที่วิทยาลัยครูระยอง ส่งนักศึกษาไปฝึกสอน จำนวน 20 ชุด
 6. นำแบบสอบถามมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (r_{tt}) โดยใช้วิธีแบ่งครึ่ง (Split - half Method) เป็นข้อคู่ ข้อคี่ ได้ค่าความเชื่อมั่น .96 และ .93 (ดังแสดงในภาคผนวก)
 7. หลังจากทดลองใช้แบบสอบถามแล้ว ผู้วิจัยได้ให้อาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัยตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง แล้วจึงปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้เป็นแบบสอบถามฉบับจริงต่อไป
- แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 1 ชุด แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ
- ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะคำถามที่ได้เป็นแบบตรวจสอบ (Checklist)
 - ตอนที่ 2 เป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกสอนของผู้บริหารโรงเรียนฝึกสอนระดับประถมศึกษาในภาคเหนือ ซึ่งเป็นความคิดเห็น 2 ลักษณะ คือ ความคาดหวังและสภาพที่เป็นจริงในส่วนนี้แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ
 - ด้านที่ 1 การดำเนินงานโครงการฝึกสอนของวิทยาลัยครู
 - ด้านที่ 2 การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของอาจารย์นิเทศก์
 - ด้านที่ 3 การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของครู-อาจารย์ที่เลี้ยง

คำถามที่ 4 การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของนักศึกษาฝึกสอน

ลักษณะแบบสอบถามส่วนนี้เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale)

ซึ่งกำหนดค่าระดับคะแนนดังนี้

ระดับความคาดหวัง	คาดหวังให้มีการปฏิบัติมากที่สุด	เท่ากับ 5
	คาดหวังให้มีการปฏิบัติมาก	เท่ากับ 4
	คาดหวังให้มีการปฏิบัติปานกลาง	เท่ากับ 3
	คาดหวังให้มีการปฏิบัติน้อย	เท่ากับ 2
	คาดหวังให้มีการปฏิบัติที่น้อยที่สุดหรือไม่ให้มีการปฏิบัติ	เท่ากับ 1
ระดับการปฏิบัติจริง	มีการปฏิบัติจริงมากที่สุด	เท่ากับ 5
	มีการปฏิบัติจริงมาก	เท่ากับ 4
	มีการปฏิบัติจริงปานกลาง	เท่ากับ 3
	มีการปฏิบัติจริงน้อย	เท่ากับ 2
	มีการปฏิบัติจริงน้อยที่สุด	เท่ากับ 1

ตอนที่ 3 เป็นความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการฝึกสอน ลักษณะแบบสอบถามส่วนนั้น เป็นแบบปลายเปิด (open - ended)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปให้ประชากร คือ ผู้บริหารโรงเรียนฝึกสอนระดับประถมศึกษาในภาคเหนือ 2 วิธี คือ

1. โรงเรียนฝึกสอนที่วิทยาลัยครูลำปาง และวิทยาลัยครูเพชรบูรณ์ ส่งนักศึกษาไปฝึกสอน ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปแจก และเก็บรวบรวมด้วยตนเอง

2. โรงเรียนฝึกสอนที่วิทยาลัยครูกำแพงเพชร วิทยาลัยครูเชียงใหม่ วิทยาลัยครูเชียงราย วิทยาลัยครูนครสวรรค์ วิทยาลัยครูพิษณุสงคราม และวิทยาลัยครูอุตรดิตถ์ ส่งนักศึกษาไปฝึกสอน ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากอาจารย์นิเทศก์แต่ละวิทยาลัยช่วยแจกและเก็บรวบรวมแบบสอบถามให้

จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งสิ้น 185 ฉบับ ได้รับคืนมาและสามารถทำการวิเคราะห์ได้ จำนวน 171 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 92.43 ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรจำแนกตามโรงเรียนฝึกสอนของแต่ละวิทยาลัยครู

วิทยาลัยครู	จำนวนที่ส่ง	จำนวนที่รับคืน	ร้อยละ
1. กำแพงเพชร	15	15	100.00
2. เชียงราย	15	14	93.33
3. เชียงใหม่	21	19	90.48
4. นครสวรรค์	35	31	88.57
5. หนองสงคราม	41	38	92.68
6. เพชรบูรณ์	16	16	100.00
7. ลำปาง	20	20	100.00
8. อุตรดิตถ์	22	18	81.81
รวม	185	171	92.43

จากตารางที่ 1 แบบสอบถามแจกไปให้ประชากรที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 185 ฉบับ ได้รับคืนมาจากประชากรครั้งนี้ โรงเรียนฝึกสอนของวิทยาลัยครูกำแพงเพชร ร้อยละ 100.00 วิทยาลัยครูเชียงราย ร้อยละ 93.33 วิทยาลัยครูเชียงใหม่ ร้อยละ 90.48 วิทยาลัยครูนครสวรรค์ ร้อยละ 88.57 วิทยาลัยครูหนองสงคราม ร้อยละ 92.68 วิทยาลัยครูเพชรบูรณ์ ร้อยละ 100.00 วิทยาลัยครูลำปาง ร้อยละ 100.00 และวิทยาลัยครูอุตรดิตถ์ ร้อยละ 81.81 รวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา 171 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 92.43

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมดจำนวน 171 ฉบับ มาทำการวิเคราะห์โดยลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. นำแบบสอบถามส่วนที่ 1 ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้นำมาแจงนับ (Tally) ตามรายการข้อมูลของประชากรแล้วนำไปหาค่าร้อยละ
 2. นำแบบสอบถามส่วนที่ 2 ซึ่งเป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกสอนของผู้บริหารโรงเรียนฝึกสอนระดับประถมศึกษาในภาคเหนือ ซึ่งมีลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
 3. เปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อสภาพที่เป็นจริงและความคาดหวังของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการฝึกสอน โดยใช้ t-test
 4. นำแบบสอบถามส่วนที่ 3 ซึ่งเป็นความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการฝึกสอน จัดลำดับความดีความคิดเห็นที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความคิดเห็นตรงกันมากที่สุด จนถึงน้อยที่สุด เพื่อประโยชน์ในการอภิปรายผล และให้ข้อเสนอแนะในบทที่ 5
- สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการทางสถิติดังนี้

1. ค่าร้อยละ (Percent) จากสูตร

$$\text{ร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}} \times 100$$

2. ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) จากสูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum fX}{N}$$

เมื่อ \bar{X} = คะแนนเฉลี่ย

$\sum fX$ = ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N = จำนวนผู้ให้ข้อมูล¹

¹ ประคอง กรรณสูตร, สถิติประยุกต์สำหรับครู (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไพบูลย์พานิช, 2517), หน้า 41.

3. ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จากสูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum fX^2}{N} - \left(\frac{\sum fX}{N}\right)^2}$$

S.D. = ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum fX$ = ผลรวมของคะแนนดิบทั้งหมด

N = จำนวนผู้ให้ข้อมูล¹

4. ค่า t-test จากสูตร

$$t = \frac{\bar{D}}{S_{\bar{D}}}$$

\bar{D} = คะแนนเฉลี่ยของคะแนนความแตกต่าง

$S_{\bar{D}}$ = ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของ \bar{D} ²

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹ เรืองเทียน, หน้า 51.

² อ้วน อังคณา สายยศ, สถิติวิทยาทางการศึกษา (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์วัฒนาพานิช, 2522), หน้า 220.